

ВОЛИНСЬКІ ЕПАРХІАЛЬНІ ВІДОМОСТІ

Часопис
Волинської єпархії
Київського Патріархату

За єдину Українську Помісну
Православну Церкву!

№ 12 (37) грудень 2007 р.

РІЗДВЯНЕ ПОСЛАННЯ

преосвященнішого Михаїла, єпископа Луцького і Волинського,
боголюбивим пастирям, чесному чернецтву та всім вірним Волинської єпархії
Української Православної Церкви Київського Патріархату

«Нині все словнилося радістю: Христос народився від Діви»

Стихира на Різдво Христове

Такими богонатхненними словами закликає нас свята Христова Церква зустрічати Різдво Господа Бога і Спасителя нашого Ісуса Христа. Цю надзвичайну подію щороку ми святкуємо з великою радістю та духовним піднесенням. Бо немає більшої радості, як жити з Богом і насолоджуватися Його вічною славою і благодаттю.

Народження Сина Божого – велика і незображенна таїна, недосяжна не тільки для людей, а й для ангелів, бо їх дивуються, як Невидимий став Видимим, Неосяжний став Осяжним, Безтілесний став Тілесним (1 Тим. 3:16). Цю священну й таємничу подію свята Церква оспівує такими словами: «Сьогодні Христос народжується у Вифлемі від Діви; сьогодні Безпочатковий починається і Слово втілюється, небесні сили радуються і земля з людьми веселиться; волхи дари приносять, пастухи про чудо повідають, а ми повсякчасно виголошуємо: „Слава Богові на Небі й на землі спокій, над людьми Боже змиливання!“» (стихира свята). Хоч таїна Боготілення недосяжна для людського розуму, але вона відкриває кожному віруючому серцю, що з нами Бог і ми з Богом.

Різдво прямо стосується нашого життя, стосується кожного з нас, тому що воно належить до основ християнської віри. Син Божий дійсно став Людиною, подібною до нас в усьому, крім гріха. У Символі віри ми сповідуємо: «Вірюю ... в Сина Божого, Єдинородного, що ... для нас, людей, і ради нашого спасіння зійшов з Небес і воплотився від Духа Святого і Марії Діви, і став Чоловіком». У це треба вірити; тому ми і називаємося віруючими, що віримо Богові.

Прихід у світ Христа – це свято Божої любові. Адже з любові Бог вирішив стати Людиною: з любові «Бог предвічний народився», «щоб спасти люд Свій весь». І з любові до нас Він переніс великі страждання. Тому вифлемська стаєнка стала могутнім символом безконечної Божої любові до людського роду.

Ми зобов'язані наслідувати любов Христову до наших близьких. «Це є заповід Моя, щоб ви любили один одного, як Я полюбив вас» (Йоан. 15:12). Без любові до близького християнин не може називати себе учнем Христовим. Небо є місцем вічної любові. До Неба всі ми покликані, бо Христос-Спаситель приготував там місце для нас (Йоан. 14:3). Ми дійсно потрапимо до Царства вічної любові, якщо тут, на землі, житимемо в мирі й любові з нашими близькими.

Різдво Христове знову нагадує нам, що до нас прийшов Син Божий, Спаситель світу. Він відродив у нас гідність людини, створеної на образ і подобу Божу (Бут. 1:26). Він приніс

нам світло Божої правди, тобто світло святої віри, та обдарував нас новим, християнським життям, яке є запорукою нашого майбутнього вічного життя і щастя в Небі. Тому різдвяної пори ми так радісно вітаємо свого Спасителя зворушливим співом наших прадавніх колядок, поспішаємо до наших святково прибраних церков, щоб при яслах, біля стіл Богодитя, скласти наші покаяння очищені серця, переповнені живою вірою, відновленою надією та вдячною любов'ю.

Бажаючи поділитись душевною радістю зі своїми близкими, ми із захопленням вітаємо один одного: «Христос рождається!» А вдячне серце кожного християнина радісно відповідає: «Славімо Його!» Тож славімо нашого Небесного Спасителя, який є джерелом нашої невимовної радості. Нехай свято Різдва Христового, коли Небо єднається і торжествує із землею, зміцнить духовну єдність усіх нас навколо нашого древнього міста Києва в єдиній Помісній Українській Православній Церкві Київського Патріархату.

Різдво Христове спонукає нас завжди обирати Бога і все світле, добре й вічне. Нехай Він надихає нас на християнську любов, єдність і мир. Завжди молімось, щоб милосердний Господь зігрів теплом наші домівки, зміцнював наше здоров'я, вселяв віру і любов у наші душі. Адже воїстину: хто має любов, той сам стає джерелом правди і справедливості.

У святковий день Різдва Христового сердечно вітаю всіх вас, дорогі браття і сестри, з цим великим християнським святом і Новим 2008-м роком. Бажаю всім доброго здоров'я, Божого благословення і помочі у вашій повсякденній праці.

Широзердечно вітаю голову Волинської обласної державної адміністрації Миколу Романюка, голову Волинської обласної ради Анатолія Грицюка і весь депутатський корпус, луцького міського голову Богдана Шибу, голів районних державних адміністрацій, міських і селищних рад із різдвяними та новорічними святами, молитовно бажаю мудрості, єдності й допомоги Божої у служенні своему народові.

Подякуйте Господеві нашему Ісусові Христу, який народився у вифлемських яслах, за Його благодіяння торік і просімо у молитвах благословення, миру і добробуту нашій Українській Православній Церкві та Матері-Україні.

Благодать Господа нашого Ісуса Христа нехай буде з усіма вами.
Христос народився! Славімо Його!

З ласки Божої + *Михаїл* епископ Луцький і Волинський

ЛІСТ ДО РЕДАКЦІЇ

Співторити з Творцем

В очікуванні величної події затамовує дихання світ. Кожна людина, віруюча і невіруюча, задумується над тим, що зроблено і що очікує попереду. Ось уже 2008-й раз людство із завмиранням серця і нетерпінням чекає дня величі Господнього промислу – дня приходу на світ Богонемовлятка Ісуса, Його дня народження. Незагненне для розуміння, неосяжне людським розумом утілення Бога через взаємодію Святого Духа і Діви Марії. Несяжний, Невмістимий, Всюдиприсутній і Всемогутній, Безпідставний прийшов у світ – і лежить повитий на сіні у яслах. Це Малятко, беззахисне, рученятками Своїми перебираюче, спасе «рід перелюбий і грішний», стане Дорогою правди і спасіння, відкриє шлях до Царства Небесного й вічного життя.

Те, чого очікували старозаповітні вибранці Божі, сталося. Та для тодішніх провідників народу більше важили написані в сувоях

передбачення, аніж здійснення їх. А прихід Спасителя змінював усталений ними ритм життя, їхні привілеї та розмірений уклад і способ проживання. Поводір народу, спільнотами будучи та ухватившись за жезло влади, привели на суд неправедний Викупителя, та ще й народ, їм вручений, підбурювали: «Розіпни, розіпні!»

Ми живемо у скрутний, надскладний час. Години, коли видимі ознаки пророкувань збуваються, хвилина приходу Судії Праведного настає. Чи задумуємося ми над цим, чи готові в одежі праведності зустріти Отця Світла? Чи норми Господні нами виконуються, чи за Його заповідями живемо? Чи діємо згідно з волею Його? Чи, може, сподіваємося, що про Його прихід попередять у газетах, по радіо чи телебаченні? І встигнемо, прибігши з поля, покаятися? А чи встигнемо під тягарем гріхів?

Од кожного залежить теперішнє і прийдешнє в державі, у суспільстві та нарешті – в небесному житті. Кожний узуває «Господи!

Господи!», та не кожен помилуваний буде. Бог дав нам життя і земну Вітальну, дав волю і можливість вибору. Він простягає Свою вітцівську руку з надією, що ми бодай доторкнемось її, силу діставши, співпрацюватимемо з Ним. Будемо йти Його дорогою, переносячи страждання, в любові співторитимемо. Якщо ми не тільки усвідомимо, а й творитимемо Його волю, то отримаємо процвітачу Україну. Не в мовчаності, а в молитві подяки і співпраці творіння постаново з Новонародженим до очищення від слизу і закіптявлості душі. Зішребімо нарости самовдоволення і пихатості, згадаймо суть християнську. Не в тому, що в час посту не їстимемо скромне, в душі ненависть примножуючи на братів, – спасіння. Не тим викупимося, що відлимо на храм награбоване у людей.

Діва, сказавши «Нехай за волею Твою, Отче Небесний, діється, а Я покірна раба Твоя», виповнила Завіт Творця. Вона носила від Духа Святого зачате в Собі, співторяча

зі Вседержителем, народила Богонемовля. Її покірність і відданість дали справдіться Правді Господа. Її смиреність і пожертва дали можливість здобути дорогу спасіння людству. Для нас Вона – приклад посвяти Богу, приклад жертовної праці.

Задумаймося і ми, кожен, хто віре і хотіє в сумніві, що робимо ми, аби наше суспільство прямувало за Божим провидінням. Аби Закон Божий став нормою життя в Україні. Молитва, смирення, терпіння – складові спасіння, а співпраця з любов'ю невід'ємні. У співтворенні з Новонародженим – шлях до оновлення себе і держави, а значить до вибудови Дому Господнього, Церкви Христової.

Протоієрей Микола ГНАЙЛО, що в П'ятиднях Володимирського деканату з громадою православною 10 років стрічає Різдво Христове просто неба, у сніг та мороз, під стінами храму молячись, сподіваючись, що приде українська влада в українській державі

з доставкою – лише 38 к. (без вартості приймання передплати). Передплатний індекс у поштовому каталогі області періодики – 91241. Архів основних публікацій «Волинських єпархіальних відомостей», оперативні церковні новини тощо – в інтернеті за адресою: www.pravoslavja.lutsk.ua

НОВИНИ

Архієрейські служіння

У листопаді єпископ Луцький і Волинський Михаїл здійснив архіпастирську поїздку до парафії Почаївської ікони Божої Матері в с. Клубочин Цуманського деканату з сумної нагоди – 65-річчя знищення села німецькими загарбниками. Ще з радянських часів на братські могили загиблих зведено пам'ятник, а поруч височіє хрест – місце, де клубочинці зводитимуть каплицю. На цьому скорботному місці владика відслужив панаходу. Перед цим відправив Божественну Літургію у церкві Апостола Йоана Богослова в сусідньому с. Сильно, до якого клубочинська громада поки що є приписною. • Архієрей освятив нове приміщення Служби автомобільних доріг у Волинській області – перший у краї п'ятизірковий готель «Залеський». • Єпископ Михаїл одівав дві Свято-Димитрівські парафії – у Ко-

вельському міському деканаті та с. Самійличі Шацького деканату. У новому ковельському соборі владика відправив Божественну Літургію, а в Самійличах, окрім неї, освятив новозбудований храм, який зведені не тільки коштами громади, а й стараннями добродійників, за що вони одержали від преосвященого нагороди: Петро Федонюк – за дорученням Патріарха Філарета – орден Архістратига Михаїла; Леонід Кислюк, голова райдержадміністрації, Адам Кущик, Михаїло Федун, Валерій Гінайло, Микола Кузьмич, хор парафії нагороджені благословенними грамотами. Згадали добрим

словом і покійного Степана Іванісіка, який допомагав будматеріалами. • З нагоди Дня незалежності Польщі єпископ побував у консульстві цієї країни на урочистому прийомі. • Церква Мучениці Параскеви-П'ятниці у с. Милуші Луцького районного деканату стара, чотирьохсотлітня, потребує реставрації, але на це потрібно чимало коштів. Громада ця одна з перших перейшла в лоно Київського Патріархату, але досі не було тут Євангелія українською та належного, за українською традицією облачення для священика. Тож владика, прибувши до Милуш на храмовий празник, на Божественній Літургії молився сам і закликав усіх вірних просити Господа, щоб у цьому Божому домі ніколи не згасала полум'яна лампада Благочестя, щоб невдовзі храм постав оновленим. Преосвящений подарував громаді напрестольне Євангеліє рідною мовою та нові священичі ризи. • Коли православний народ святкує день Архістратига Михаїла та інших сил небесних, архієрей розділив радість храмового празника з громадою у с. Гірка-Полонка Луцького районного деканату. Як повідомляє нам настоятель протоієрей Володимир Присяжнюк, посилаючись на книгу В. Рожка «Православні монастирі Волині», перша

СВЯТИНІ ВОЛИНИ

ЦЕРКВИ НАШОГО КРАЮ

Духовно багатий народ – той, який має безцінні скарби людського духу, що йому залишили попередні покоління. Українська православна спадщина на Волині – одна з найбільших. Церковне мистецтво – її складова частина. Серія публікацій у цій рубриці допоможе пізнати різні церкви Волині, які належать визначна роль у формуванні та розвитку української архітектури, довідатися про багатовікову складну історію нашого краю, закарбовану в монументальних муріваних християнських святинах, монастирських ансамбліях – осередках віри й просвітництва.

Волинь у минулому – величезний за площею історичний та адміністративний регіон. Його географічні межі неодноразово змінювалися протягом віків. У наш час на території історичної Волині розташовані Волинська, Рівненська, Житомирська області сучасної України, частина Тернопільської, Хмельницької та невеличка частина Львівської областей. Крайній північно-західний кут стародавньої Волині з містами Холм, Замостя та Біла увійшов до складу Польщі, а північна частина з містами Пінськ, Берестя (Брест) і Кам'янець – до Білорусі.

Після офіційного запровадження Християнства в нашому краї розпочалося спорудження храмів, переважно з дерева – основного будівельного матеріалу, муріваних були одиниці.

Кожну церкву освячували на честь тієї чи іншої священної події або угодника Божого, вибраного вірними за покровителя. Якщо у храмі кілька вівтарів, кожен з них освячувався, як і тепер, у пам'ять особливої події чи святого. Ці вівтарі називаються приділами (тобто прибудованими, бічними). Але храм іменується щодо головного престолу.

Православні храми будуються вівтарем на схід, тому що Господь Ісус Христос є для нас «Схід сонця на сході», від Нього засяло вічне Божественне Світло.

Зовнішній вигляд храму відрізняється від звичайної споруди тим, що над ним підноситься баня, яка зображає небо. Баня завершується главою, на якій встановлюється хрест. Один купол символізує Одного Главу Церкви – Ісуса Христа, два – дві Його природи і волі (Божественну і людську), три – Три Особи Святої Трійці, п'ять – Ісус Христос і чотири євангелісти, сім – сім таїнств і сім Вселенських Соборів, дев'ять – дев'ять чинів ангельських, тринадцять – Ісус Христос і дванадцять апостолів, а де немає куполів, то хрест ставиться на покрівлю церкви як можливе знамено Християнства.

Бувають храми-восьмикінці. Восьмипелюстковий контур, немов зірка, означає, що Церква, подібно до корабля, за образом Ноєвого ковчега, веде нас бурхливим морем

ПОСТАТИ

«...ТОЙ БУДЕ ПІДНЕСЕНИЙ»

В очільника «Холмщини» Миколи Онуфрійчука – ювілей

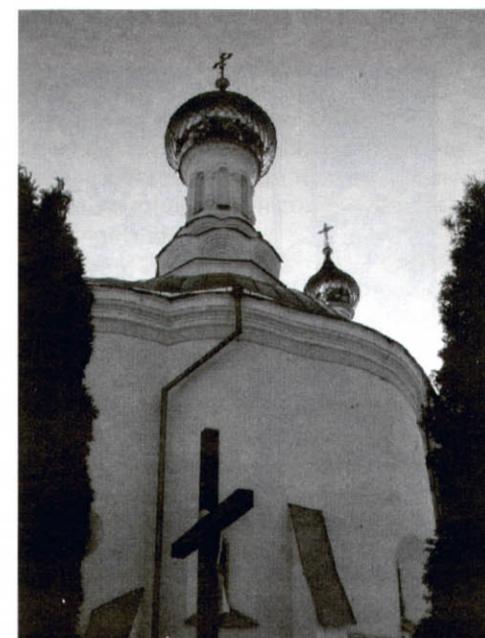
«...Хто впокоряється – той буде піднесений», – так говорить Господа. І вповні ці слова стосуються холмщан, яких було примусово виселено з прабатьківських земель.

Нині волинську громаду холмщаків очолює Микола Онуфрійчук, якому цього року виповнилося 70 років – поважна дата у житті кожної людини.

Народився Микола Антонович 22 грудня 1937 року в селі Путновичі Холмського повіту у сім'ї коваля. Вона разом із сотнями тисяч співвітчизників зазнала варварської депортації на сухі, непривітні землі Південної України, однак правдами та неправдами повернулася близьче до рідної землі – на Волинь. 1960 року Микола Онуфрійчук, який завжди любив українську мову, закінчив

життя до тихої пристані у Царство Небесне.

Якщо церква у своїй основі нагадує хрест, це означає, що храм присвячено розі'ятому за нас на хресті Господу і що хрестом Ісус Христос визволив нас від влади диявола. Хрестаті мурівани храми були дуже поширені на Волині у XVIII ст.

Храм Святителя Василія Великого у Володимирі – зразок церкви-ротонди. Світлина прот. Віталія Собка

Після приєднання всієї Волині до Російської імперії після третього поділу Польщі (1795 р.) царський уряд провадить пропаганду Православ'я. Показовим є відзеркалення цієї політики в архітектурі культових споруд. Православні храми зводили за типовими проектами, серед яких можна виділити церкви-ротонди, тобто круглі в плані: храм зводився у вигляді кола, нагадуючи цим вічність Церкви Христової.

У стилі класицизму на Волині створено ряд характерних пам'яток. Без урахування місцевих будівельних традицій та особливостей запроваджувався псевдоруський стиль.

Завдяки місцім стінам у часі лихоліть храми ставали для людей притулком від куль і гарматнів (снарядів).

Валерій ШАРАНДІН, вихованець Волинської духовної семінарії

літописна загадка про це село належить до 1150 року, а друга – до 1262-го, коли тут, в обителі Воскресіння Господнього, прийняв чернечий постриг Войшелк, син князя Мендовга. На цьому місці нині є стій Михайлівська церква. • Наскільки пам'ятаю старожили, у с. Воля Ковельська ніколи не було храму. Не було, отже, й церковної громади. А громада церковна та просто сільська – це, погодьтесь, не одне й те ж. Та коли чотири з половиною роки тому тут почали будувати дім Божий, громада сільська швидко згуртувалася у церковну. Хай не багатьох міг умістити вагончик, пристосований під тимчасовий храм, ale всі брати і сестри, які ходили на відправи й старалися звести мури повноцінної церкви, почувались однією сім'єю. Допомагали один одному, хто чим міг, переживали один за одного. І яка ж була спільна радість, коли єпископ Михаїл у супроводі численного духовенства прибув на освячення їхнього храму Архістратига Михаїла! Цей дух громади відчувався протягом Божественної Літургії, і на потреби «не вгашати Духа» наголосив у проповіді преосвящений. Та хоча будували церкву цілою громадою, були серед парафіян і ті, кому настоятель священик Володимир Удуд хотів би подякувати за ревну працю насамперед. Це підприємець Петро Добиш, староста Юрій Музичук, а також колишній односельчанин, а нині житель Донецька Андрій Федорук. • Того ж дня владика побував і в парафії с. Люблинць. Тут він освятив хрест і наріжний камінь майбутнього храму Великомученика Пантелеймона Целітеля. Разом із парафіянами з Волі Ковельської і Люблинця молилися голова райдержадміністрації Vadim Gritsuk, його перший заступник Olek-

sandr Misets, голова райради Mikołaj Haiduchik. • Цього року світове Християнство молитовно споминає святителя Йоана Золотоустого у 1600-ліття з часу його блаженної кончини. Він – один із найшанованіших діячів Церкви. Упорядковану ним Літургію слід читати і православні, і греко-католики, і українські лютерани. Його життя – свідкування слів Христа, що внесені до Літургії: «Блаженні ви, коли ганьбитимуть вас і гнатимуть та розповсюджуватимуть про вас усюку лиху славу неправдиво Мене не ради». Причому архієпископ Царгородський Йоан був гнаний своїми же, православними християнами, за те, що стався зміцнити церковну дисципліну і звинувачував можновладців у злочиннях. Його за обмовою було зміщено зі столичної кафедри і він помер у вигнанні. Цей приклад навів парафіянам луцької Йоанозолотоустівської церкви єпископ Михаїл під час Божої Служби на храмовому святі. Вісім років громада молиться у пристосованому приміщенні в школі-інтернаті, але з торішньої весни неподалік швидко зводить велику церкву.

Луцький державний педагогічний інститут і став учителем-словесником. Працював на культурно-освітній ниві.

З часу виникнення руху земляків-забужан Онуфрійчук – активний учасник згуртування громади, а останніх сім років очолює Волинське обласне ветеранське громадсько-культурне товариство «Холмщина», яке стало найактивнішим громадським товариством на Волині.

Чимала частина роботи пана Миколи присвячена відродженню духовних надбань холмщан.

За його участі наші державі було передано на зберігання унікальну чудотворну ікону Холмської Богородиці, перед якою схиляли (Закінчення на 4 стор.)

ВІДПОВІДЬ БОГОСЛОВА

КОХАЙТЕСЯ ПРАВОСЛАВНО

Який інтим Творець благословляє, а який карає «до третього й четвертого покоління»

Запитання

Чи доцільно у нашому часі зберігати цноту до одруження – вінчання у церкві?

Відповідає

protoієрей Михайло Бучак

«Нехай буде в усіх чесний шлюб та ложе непорочне, а блудників та розпушників судитиме Бог», – написано в Посланні до єреїв святого апостола Павла. А в Притчах Соломонових читаємо: «Хто чинить розпусту, не має той розуму, він знищує свою душу...» Саме такі наслідки мають дошлюбні стосунки для молодих людей, і про це нас попереджає Біблія.

А як же покаяння? – можете запитати ви. Невже Бог такий немилосердний? Ні, безумовно, Бог прощає всім, хто щиро кається і має тверде бажання залишити гріх розпусти. Але даймо собі відповідь: коли ми сповідались у цьому гріху, чи дійсно мали шире бажання не повторювати його? Адже блудники Царства Небесного не успадкують.

А тепер розглянемо ще один аспект цієї проблеми.

Молоді люди повинні знати, що цнотливість до шлюбу позитивно впливає на фізичне і моральне здоров'я їх дітей є основою збереження генетичного фонду. Святитель Григорій Богослов мовив: «Блудник нищить свій рід». І висновки вчених підтверджують це. Доктор медичних наук професор Володимир Барабаш в інтерв'ю газеті «Вечная жизнь» говорить: «Наши предки апріорним шляхом знали елементарне правило генетики: перший у житті жінки статевий контакт залишає в системі її генетичної спадковості невправний слід до кінця її життя... Будь-яка дитина, народжена в результаті випадкового зв'язку, є неповноцінною і генетично, і психологічно, і біологічно...»

Телегонія («теле» – далеко, «гонія» – статеві залози) визначає далекі статеві гормони. Це поняття ми повинні розглянути детальніше, тому що статеві контакти в кінці-

вому результаті направлені на продовження роду, а не на задоволення спокус.

Хочу навести вам приклад з лікарської практики кандидата медичних наук Миколи Рассказова.

Одного разу до мене, – пише науковець, – на лікування поступила молода жінка, котра хотіла покінчити з життям самогубством. Усі спроби з'ясувати причини суїциду не давали результату. Дивувало і те, що до дружини у лікарню не приходив чоловік, адже пацієнта нещодавно народила дитину і, зі слів матері хворої, чоловік дуже любив її та з нетерпінням чекав сина.

Допомогло психологічне обстеження матері пацієнтки. З поміччю психолога вдалося з'ясувати, що під час одного з міжнародних молодіжних заходів мати хворої захопилась «дуже симпатичним чорношкірим» і вступила з ним у статевий зв'язок. Вона була незайманою і мала намір вийти за нього заміж. Але партнер виявився легковажним... На щастя для себе, мати пацієнтки не завагітніла, швидко забула про цей випадковий статевий контакт і хутко вийшла заміж за гарного хлопця, котрий не мав статевого досвіду, тож у першу шлюбну ніч навіть не помітив, що дружина вже втратила цноту.

Мати хворої має трьох дітей і ось несподівано старша дочка, щаслива у шлюбі, народила... чорношкіру дитину. Ця подія була шоком не тільки для чоловіка дочки, але й для самої породіллі, у якої ніколи не було статевих стосунків з неграми. Чоловік дочки залишив сім'ю, дочка відмовилась від «чорної» дитини. Мати хворої не знає, що робити, бо якщо розповість про свій двадцятирічний давності зв'язок, чоловік залишить її.

«Доки я не страждав, блудив був, та тепер я держусь Твоєго слова... Добре, що я страждав, щоб навчитися Твоїх постанов», – зазначено в Кнізі псалмів. Отож, зупинімось на шляху гріха. Покаймося, щоб не страждати самим і не змушувати страждати наших дітей і внуків.

Бажаєте одержати відповідь православного богослова на Ваші запитання? Надсилайте їх до редакції на адресу: 43025 Луцьк, Градний узвіз, 1 або телефонуйте – (0332) 72-21-82.

ІСТОРІЯ

ЯК ПОВЕРНУЛИ РЕЛІГІЙНІ СВЯТА

Так, сталося це ще в Радянській Україні, коли до проголошення незалежності було вісім місяців. Але Різдво Христове, Великдень, Трійцю християни 1991 року вперше відзначили офіційно, як вихідні і святкові.

Нині це вже історія. Але варто згадати цю важливу подію, яка вилілась у коротку Постанову Верховної Ради УРСР від 26 грудня 1990 року.

Ще на початку першої сесії, коли формувався перелік питань, які депутати пропонують розглянути, я від мікрофона озвучив свою пропозицію про офіційне визнання цих свят. То був один із пунктів моєї передвиборчої програми. Доки Верховна Рада не сформувала постійний секретаріат, я був у складі тимчасового секретаріату першої сесії, на адресу якого надходили тисячі листів, телеграм, телефонних дзвінків. Були серед них і такі, що осуджували мою пропозицію про свята: треба, мовляв, ділом займатись, працювати, а не святкувати. Були і схвалальні відгуки. Однак реакція керівництва Верховної Ради на мої виступи була нульовою, хоч про це я нагадував з трибуни, від мікрофона.

Розпочала роботу друга сесія. Актуальність питання посилювалася з кожним днем, бо наближалася канікули, які в парламентах Заходу прийнято називати різдвяними. Мої нагадування були знову мов горохом обстіну. Тоді, користуючись правом законодавчої ініціативи, підготував проект постанови. Тодішній керівник секретаріату М. Хоменко заявив, що після обговорення на засіданні президії документ буде на робочому столі кожного депутата. Однак його ніхто так і не бачив, на обговорення президії ніхто не виносив. Включились невидимі гальма. Тому за три дні до закінчення роботи сесії я підготував колективний запит депутатів до Голови Верховної Ради. Оперативно зібрали необхідну кількість підписів під своїм проектом із проханням внести його на обговорення сесії. Серед них є автографи комуністів, партапаратників. Щоправда, більшість їх мовчки повертали мені папір, інші коментували: «Я комуніст і взглядов не

меняю», «Праздники церковные? Хватит праздников, работать надо». «Да пошёл ты со своими святыми!» Однак об'єкти це питання тепер було неможливо: згідно з Тимчасовим регламентом, при 150 підписах депутатів воно автоматично ставилось у порядок денний. Запит вручив Голові Верховної Ради Л. Кравчуку.

Як на те, Кравчук відлучився, а І. Плющ,

який став головою, вирішив перестрахуватися і поставив питання не про обговорення, а про доцільність обговорення, хоч це спотворювало проект. Про

це я тут же нагадав головою, але ма-

шину зупинити не вдалось: 118 «за», 146 – «проти». І коментар Плюща на додаток:

нехай, мовляв, місцеві ради вирішують кож-

на у себе – святкувати чи ні, у них є на це пра-

во. Знайома бюрократична гра політика. Хі-

міста, району на своїй території, чи вищий законодавчий орган України.

Останній день сесії Л. Кравчук у добром настрої: мабуть, поїздка до Москви була вдалою. А мені неспокій шматує душу. Реальної віддачі від нашої роботи люди ще не відчули, а через кілька днів – Новий рік, Різдво Христове...

Потрібен якийсь свіжий поворот. Я йду до мікрофона, але там уже першим стоїть В. Червоній. Він нагадує про мій вчораший запит, ще раз озвучує його. Вдалий момент! Бо біля мікрофонів нема нікого, головою ні на що переключити розмову. Мій сусід депутат із Вінниччини О. Зінченко і я звертаємося до другого сусіда – депутата О. Саввіна (митрополит Вінницький Агафангел), який мовчики сидить біля нас, і вмовляємо його виступити. Він неквапом

тримку проекту немало голосів. І хоч митрополит противник Української Церкви, я подякував йому за підтримку.

Розгортається дискусія біля мікрофонів. Голова комісії з питань державного суверенітету, міжреспубліканських і міжнаціональних відносин завідувач ЦК КПУ М. Шульга пробує залякати: «У нас є напруга міжнаціональна. Ми хочемо ускладнити ще й міжрелігійну?»

Та ось уже на підтримку запиту висловлюються депутати О. Влох, М. Голубець і, як не дивно, – С. Остроущенко та інші. Кравчук просить дати йому проект постанови. Нагадую, що він є у секретаріаті, президії, а однією поспіхом риюсь у папці і знаходжу дві копії проекту. Одну несусь Кравчуку, другу – Червонію, який не покидає пост біля мікрофона. Він і зачитує її.

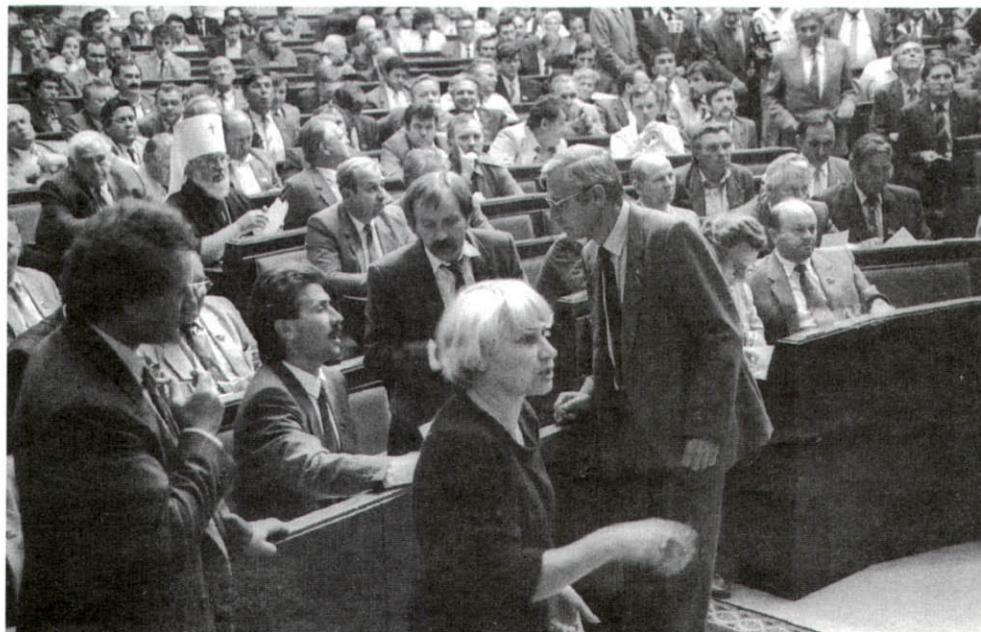
Доопрацювати проект доручено групі депутатів, до якої ввійшов і я. Її очолив юрист, голова комісії О. Коцюба. Та в його варіанті від мого лишились ніжки та ріжки. Довелося ще раз переробляти. Добрий, грамотний проект запропонував тоді й член групи З. Дума. Нарешті погодили єдиний. Кравчук ще раз просить виступити депутата Саввіна. Той говорить про значення найбільших християнських свят, про потребу підтримати проект постанови.

– Хто за те, щоб голосувати за цю пропозицію?.. Тисніть кнопку «за», – пропонує Л. Кравчук.

274 «за». Звершилось!

Так Верховна Рада УРСР прийняла постанову «Про пропозиції щодо святових і неробочих днів в Україні», у якій говориться: «...З метою задоволення потреб віруючих громадян Української РСР визнати неробочими дні релігійних свят – Різдва Христового, Великодня і Трійці (по одному дню)».

**Андрій БОНДАРЧУК,
народний депутат України
першого скликання,
голова Волинського краївого Братства
Св. ап. Андрія Первозваного**

ба ради, які щойно під проводом «керівної і спрямованої» благословляли руйнацію храмів, переслідували за святкування релігійних свят, тепер прозріли і підуть на це при діючих обкомах і райкомах? Зрештою, є принципова відмінність: чи це рада області, підіймається, іде до трибуни і говорить, що Патріарх Московський і вся Русь звернувся до Б. Єльцина з подібним проханням і той позитивно вирішив його. Парламентська більшість уважно слухає ієрарха, вона його величко поважає. Це добре, бо додасть на під-

НОВИНИ

Діяльність консисторії

Старший капелан єпархії протоієрей Олександр Безкоровайний у кафедральному храмі Святої Трійці освятив прапор обласної організації Всеукраїнського об'єднання ветеранів. При цьому були присутні її представники на чолі з керівником Валентином Добрянським. Священик звернувся до ветеранів з вітальним словом. • Кілька днів по тому о. Олександр відвідав обласний військовий комісаріат з нагоди осіннього призову, мовив новобранцям пастирське слово, звершив молебень, окропивши їх освяченою водою і подарувавши майбутнім воїнам іконки.

***

У другій половині листопада старший капелан єпархії і працівник єпархіальної прес-служби Віктор Гребенюк взяли участь у круглому столі в обласній організації Товариства Червоного Хреста України. Причиною зустрічі став буклет, виданий Червоним Хрестом Голландії, що розповсюджується нині серед українських школярів, – «Обійтися! Доторкнися! Цілується! Грайся!» Він присвячений захисту від ганку СНІДу, але написаний так недолugo, що може спровокувати на гріх. Адже головне – прищепити молоді високу мораль, а не навчити «безпечноного сексу». Православне ж учення дає найкращий засіб проти цієї хвороби: дошлюбна чистота і вірність у шлюбі.

Учасники бесіди – працівники Товариства, медики, педагоги, психологи, представники Церкви – добре усвідомлюють потребу профілактики цього нещаства, але зійшлися на думці, що роботу варто провадити більш диференційовано за віком і морально зважено. Консисторія нашої єпархії, яка, до речі, уклала договір про співпрацю із волинським Червоним Хрестом, і може, й повинна долучитися до цієї справи: при написанні листівок і буклетів, уміщенні відповідної інформації у своїх ЗМІ тощо. А волонтери Червоного Хреста донесуть їх туди, куди церковні газети й листівки поки що, на жаль, не доходять.

В Іванічівському деканаті

В Іваничах настоятель парафії Казанської ікони Божої Матері, яка цього року відзначила 10-річчя свого храму, протоієрей Андрій Мельничук відслужив панаходу по загиблих 1937 року від рук НКВД. Богослужіння відправили біля хреста, установленого на честь 1000-ліття Різдва Христового. До поминальної молитви долучилися селищний голова Віктор Вілентко, представники районної влади. Отець Андрій звернувся до присутніх із словами: «Ми ніколи не повинні забувати тих людей, які загинули в ті страшні часи, і завжди маємо возносити молитви за їхнє вікноення».

У Нововолинському деканаті

У Михайлівській церкві, що на 15-му мікрорайоні Нововолинська, відзначили храмові урочистості. Божественну Літургію служили декан протоієрей Степан Фульмес, протоієрей Михайло Нідзельський, священнослужителі місце-

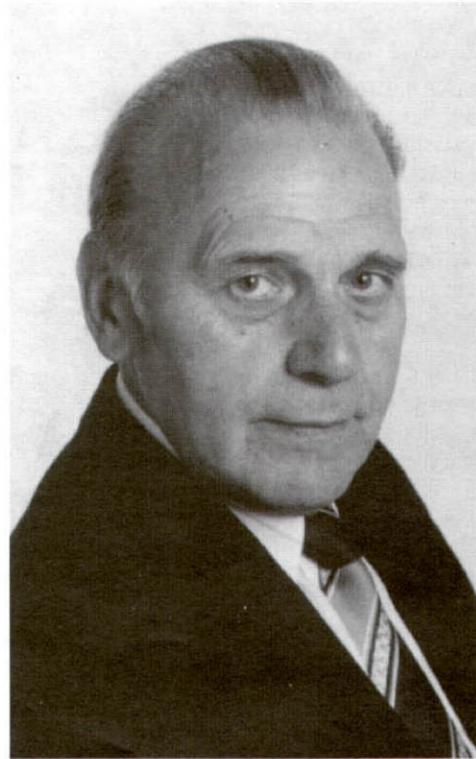
вого й Володимирського деканатів. Із Луцька приїхали вихованки Волинської духовної семінарії на чолі з завідувачкою регентського відділення Валентиною Ні-

ПОСТАТИ «...ТОЙ БУДЕ ПІДНЕСЕНИЙ»

В очільника «Холмщини» Миколи Онуфрійчука – ювілей

(Закінчення. Початок на 2 стор.)
голови руські князі, польські королі та російські царі. Ікону, що явила світу більше 700 чудес, які описані у книзі «Фенікс» єпископа Якова Суші. 2006 року до луцької церкви Великомученика Юрія Переможця урочисто внесено список (копію) цього образа, намальованого одним із холмщан.

Однак земля Холмська мала й інші свя-

тині, пониженні часом і невіглаством. У селі Турковичі на місці знищеного православного монастиря цього року під час свята Положення риз Пресвятої Богородиці відбулося вшанування чудотворної Турковицької ікони Божої Матері, хресний хід до джерела та освячення води. Волинські холмщани подарували православній церкві Вишгородську ікону Божої Матері.

Із 1997 року постійно проходять торжества в церкві Архістратига Михаїла на клапті Холмської землі в с. Пісочне Сокальського району. Організовуються паломницькі поїздки в рідний край на храмові свята.

Але найбільшою справою життя Микола Антонович вважає спорудження церкви на честь Ікони Холмської Божої Матері у Луцьку. В Україні маємо храми, які прославляють різні Богородичні ікони (Почаївську, Казанську, Іверську), а на славу своєї, для нас найріднішої, до останнього часу не було. Безліч разів стував М. Онуфрійчук до владних дверей, і, за словом Божим, відчиналися ті двері. Дякувати Богу, Луцька міська рада погодилася виділити землю для спорудження храму у сквері на проспекті Волі (навпроти 4-ї гімназії).

Сімдесят літ прожито. Вирвані з коренем холмщани, біль яких не вищухне довіку, передсаджені на нову землю, смиренно і невтомно працюють – упокорені, і будуть піднесені тим. Нехай же для цієї праці дає Господь здоров'я і натхнення Миколі Онуфрійчуку.

Юлія СПІРІНА, завідувачка видавничого відділу єпархії «Ключі»

ХУДОЖНЕ СЛОВО

РІК МИШІ?

Новорічна історія

Я свято вірив у те, що як проведеш перший день нового року, таким він і буде.

Перед своїм грандіозним забігом по супермаркетах і ринках я приїхав плюшеву мишку, адже попереду, згідно зі східним календарем, її рік. Отримавши надійного захисника у всіх своїх турботах, я відправився за іншими покупками. У маршрутному таксі мишій їхало майже стільки ж, як і людей. Я посміхнувся, пригадавши слова дружини: «Про мишку потрібно говорити щось хороше або взагалі нічого» – і понісся по магазинах.

Усе перекрутілося в голові: шампанське і коньяк, оливки та московська ковбаса, а ще феєрверки для дітей і чимало іншого. Виручав лише довжелезний список і ручка, которая зменшувала.

Нарешті – втомлений, але щасливий. Кількість купленого значно перевищувала тортішне, тож була надія, що хоча б цей рік принесе нам доброту. Бо попередній не виправдав наших сподівань, незважаючи на випите і з'їдene, танці й сміх.

Усі уповання на прийдешній. Я згадав про миш-захисницю, вийняв і поцілував її, щоб виявилася до нас прихильність. Цієї міті вдарили дзвони!! Виявилось, я зупинився біля храму. Від несподіванки випала з рук «охоронниця». Надіючись підхопити її на шляху до напівзамерзлої калюжі, я випустив сумки з провізією. Тож миша – у воді, а все, що могло розбитися, – розбилось. Щастя виспливало з рук. Мовчки повернув голову в бік, звідки прийшла біда. Я рідко відвідував церкву, а основу моїх походів складало освячення паски, ковбаси й інших продуктів.

Переступаючи поріг храму, надто сильно зачинив за собою двері, адже злоба перевинувала мене. Дехто з присутніх повернувся у мою сторону. Я, ніби перепрошуючи, промовив: «Христос воскрес!» – «Воїстину воскрес!» – зі здивуванням відповіла старенька бабуся. Які невиховані, такі ж, як їх Бог, – подумав собі. – Сьогодні я скажу Йому все, що накопичилося в моїй душі за

багато років життя. Чому Він допомагає негідникам і не чує хороших людей? Чому вмирають діти? Чому падають літаки? Чому розпадаються сім'ї? Чому я розбив шампанське? І ще безліч таких «чому?»

Ралтом побачив ікону з Його зображенням – і рішуче попростував до Нього. Я вперше був самим собою. Досить вдавати, поряд немає дружини, котра буде смикати за рукав і переконувати, щоб потерпів ще трішки, не ганьбив її перед людьми. Зараз скажу все. Наши погляди зустрілися. Це був перший раз, коли я так пильно дивився на Христа. Жодна найрідніша людина не дивилась на мене з такою любов'ю, як Він. Мені стало соромно, щось защеміло, я заплакав і розповів Йому про своє життя: про хворі нирки і нецикув роботу, сусіда, який знову залив нам квартиру, знайдені у сина цигарки, про те, що не відчував себе щасливим...

Хтось підійшов до мене і тихо прошепотів: «Він вже давно чекав Вас, щоб сказати про Свою любов і готовність допомогти!» Я обернувшись – переді мною стояла та ж бабуся. «Христос воскрес!» – промовила вона. – «Воїстину воскрес!» – щиро відповів я.

Уперше усвідомив, що Христос воскрес. Навколо лежав сніг, усі готувалися до Нового року, а в моєму житті воскрес Господь. Тепер стало байдуже, що миша лежала в калюжі, шампанське і коньяк розбилися. Я був щасливий. Зрозумів, що всі негаразди пов'язані з позбавленням себе можливості бути поряд із Ним. Невсилі стриматися, я закричав: «Він любить мене!» Цей вигук почули не тільки хті, хто стояв у церкви, а й Усієві. Люди знову здивовано глянули на мене, та лише бабуся радісно посміхалася. Ми розуміли один одного.

Я, сповнений щастя, повертаємся додому і твердо знаю, що прийдешній рік – Божий. Хоча ще багато роботи, але сьогодні моя сім'я зустрічатиме свято – з Богом, і всі ми будемо – блаженні.

Протоієрей Михайло БУЧАК

дзельською, які славили Бога своїм мистецтвом. Хоча цей храм на колишньому пустирі невеликий (поряд будують більший), парафіяльне життя тут пульсує. Гарно співає місцевий хор (регент Алла Пущало), а учні недільної школи, якою керує паніматка Ольга, підготували таку задушевну програму, що всі були розчулені. От уже поправді – «вустами дитини промовляє істину».

У Братстві

Ім'я Валерія Шевчука з Києва – талановитого письменника, публіциста, історика, перекладача, дослідника нашої минувшини, лауреата Національної премії ім. Т. Шевченка – відоме не лише в Україні, але й за її межами. Кілька років тому він став членом Волинського краївого братства Святого апостола Андрія Первозваного (Луцького Христовоздвиженського). Нещодавно Валерія Олександровича запросив до себе Львівський національний університет ім. І. Франка. В урочистій обстановці Йому вручили диплом почесного доктора університету. З отриманням цього високого звання від імені братчиків його привітав голова Братства Андрій Бондарчук.

***

В обласній універсальній науковій бібліотеці імені Олени Пчілки відбувається вечір «Данило Братковський: шлях у безсмертя». Книгозбирня провела його разом із краївим братством Св. ап. Андрія Первозваного, Волинською духовною семінарією та іншими організаціями. До заходу долучився і старший капелан єпархії протоієрей Олександр Безкоровайний та аматорський хор кафедрального собору Святої Трійці (регент – священик Юрій Хлопецький). На вечорі виступив голова Братства Андрій Бондарчук, було продемонстровано фільм, знятий за його сценарієм, – «Волинська голгофа Братковського».

Голодомор стукає в наші серця

24 листопада кожен свідомий українець запалив свічку по жертвам голодоморів і політичних репресій: у храмах, на майданах. У Луцьку хресний хід священнослужителів, семінаристів, мирян під проводом єпископа Луцького і Волинського Михаїла рушив од Свято-Троїцького кафедрального собору до Замкової площі. Тут відбулась панахода, під час якої владика ще раз наголосив на потребі не забувати тяжких уроків минулого і благати Всевишнього за душі невинно убієнних.

На бруківці було викладено величезного хреста із запалених лампадок. Серед них палали й гнотики очільників області й міста. Сотні лучан і після панаходи все підходили й підходили зі своїми вогніками пам'яті. Разом з православними молилися й католики.

А напередодні на село Замкового монастиря Різдва Христового в Луцьку ієромонахи Іоан (Богуш) та інші священнослужителі відправили панаходу перед початком вечора-реквієму «Запали свічку», що відбувається у Волинському краєзнавчому музеї у зв'язку з 75-річчям Голодомору. У ньому взяли участь вихованці Волинської духовної семінарії.

Підготували Віктор ГРЕБЕНЮК, прот. Віталій СОБКО. Світлини Віталія Сарапіна, прот. Віталія Собка, Володимира МОЛЯВЧИКА, свящ. Ігоря ФЕСИНИ

СТЕЖИНА ДО ХРАМУ

ОПОВІДАННЯ

ЩО МИКОЛКА ЗРОЗУМІВ У ХРАМІ

Було сонечно, але холодно. Іноді налітав вітер, ховав сонце в сиві хмари.

— Помолися за всіх нас, постав свічку за Ліzonьку. Сам не йди, зачекай Миколку. І не бешкетуй на вулиці, — сказала мама Дмитрикові.

Миколка, про якого говорила мама, був сусідом Дмитрика. Він ріс без матері. Вона померла. Батько його дуже пестив, ні в чому хлопцю не відмовляв. У Миколки часто проявлялася зверхність до інших дітей. Він соромився гуляти з бідно вдягненим товарищем. Дмитрикові дружити з Миколою було важко, та до церкви вони все-таки йшли разом.

Як завжди, Миколка встиг попередити Дмитрика:

— Ти зі мною поруч не ставай, ти мені заважаєш.

Дмитрик зовсім не збирався ставати поруч. Він відішов поставити заупокійну свічку за сестричку Ліzonьку. Дмитрик, коли вона померла, дуже плакав.

Туди ж, до аналога, підішов і Миколка — він молився за свою матір. Проте поставити свою товсту свічку поряд з тонкою свічечкою Дмитрика йому не хотілося: очевидно, боявся, що Бог сплутає їх. Він прилішив свічку і пройшов наперед, майже до самого вівтаря, до ікони Божої Матері.

А Дмитрик став позаду, справа. Він дивився на живе полум'я свічки. Ось його вогник, його дар. Скільки разів мама говорила йому, що не можна приносити дар Богу, якщо спочатку не примирися з людьми. А як бути з Ліzonькою? Він так часто ображав її...

Дмитрик, склонивши голову, просив у Бога прощення і шкодував, що не встиг попросити вибачення у сестри.

Хтось, проходячи, торкнув Дмитрика за плече. Це був його друг Василько, хлопчик з їхнього двору. Вбраний в одяг із парчі, Василько прислуговував у церкві. Він розпалював кадило, виносила таріль з просфорами — благословенними хлібцями.

Побачив і Миколка, як Василько увійшов у вівтар. «Дуже швидкоходить. І чому це цьому нерозумному хлопчикові дозволяють прислуговувати?» — думав Миколка. Він уявив собі, як сам він у цій одежі йшов би по червоному килиму. Вийшло б дуже гарно. Значно краще, ніж у Василька...

Миколка нудьгував, Служба здавалась йому довгою.

Настав час читання Євангелія. Диякон читав про те, як у далекий час, коли на землі жив Христос, двоє людей прийшли в храм. Один із них стояв попереду і молився, кажучи: «Дякую Тебі, Господи, що я не схожий на того митаря, який стоїть позаду».

Миколка мимоволі озирнувся — і в глибині церкви побачив Дмитрика. Той склонив голову, ніби повторював слова митаря, про якого читав диякон: «Боже, будь милостивий до мене, грішного».

І раптом Миколці стало соромно. Нудьга миттю втекла від нього. Йому здалося, що не священик, а Сам Христос розповідав йому про гордого чоловіка.

Миколка звів очі на ікону Богородиці. Діва Марія тримала на руках Немовля. Напевно, так само покійна маті тримала його самого. Богородиця дивилася на нього з ікони. Миколка раптом заплакав.

Вийшов священик і пояснював притчу про гордовитого фарисея і смиренного митаря. Миколці здавалося, що отець дивиться на нього. Мабуть, він відгадав, як Миколка гордиться перед Дмитриком. Можливо, чув, як він наказував Дмитрикові не ставати біля себе? Мабуть, навіть помітив, як він не хотів, щоб його свічка стояла біля свічки Дмитрика.

А якщо священик не знає, то знає Бог. Знає сам Миколка. Знає його совість. Ще сьогодні вранці він був таким упевненим, що усе найкраще в світі влаштовано для нього і що сам він — хлопчик хороший, розумний, порядний. А тепер він знає свій гріх — гордість.

Після служби Миколка підходить цілувати хрест, бере найменший шматочок просфори. Він навіть киває Василькові. І Василько йому киває.

Миколка пропускає біля виходу мало не всіх людей, хоча він утомився, зголоднів і хоче додому. Але ще більше йому хочеться довести справою, що він вирішив змінитись.

Дмитрик уже ходить церковним подвір'ям. Миколка хоче попросити вибачення, хоче щось сказати про митаря і фарисея, але мужності не вистачає. Нарешті він наважився:

— Вибач мені. Я погано ставився до тебе. Я хочу стати справжнім другом для тебе.

У відповідь Дмитрик радісно всміхнувся.

ПОВЧАННЯ

СОН ЯКОВА

Утративши право первородства, Ісаю зневівався свого брата Якова і навіть задумав убити його, як тільки помре їхній батько Ісаак. Ревека дізналась про цю небезпеку та, знаючи гнівливу вдачу Ісаю, вирішила на деякий час відправити Якова в Месопотамію, до свого рідного брата Лавана. Але, щоб

не хвилювати свого старого чоловіка, вона не сказала йому про кроваві наміри Ісаю, а повідомила йому іншу причину, щоб Яків тимчасово залишив домівку. Ще одним її бажанням було, аби наречена Якова була не місцевою, щоб він одружився з дівчиною із її родини. «Я не хочу, щоб Яків

одружився на місцевій дівчині, як Ісаю. Хочу, щоб майбутня невістка мала віру в Єдиного Бога», — сказала вона Ісааку.

Чоловік виконав її прохання і відпустив Якова до дядька Лавана, щоб він знайшов собі там дружину. Також Ісаак свідомо повторив благословення Якову, яке раніше хотів дати Ісаю. Все те, що Бог обіцяв Авраамові, тепер перейшло у спадок Якову. Таким чином Ісаак побачив, що Яків більш гідний продовжувати служіння Авраама, ніж Ісаю.

Яків змушений був залишити рідний дім, Ісаю залишився з батьками. Хоча Якову довелося страждати, проте він почувався щасливішим, ніж Ісаю. У серці Якова жив Бог, а тому воно було сповнене любові та радості. В серці Ісаю була ненависть до Якова, і це було причиною його страждань.

Вирушив Яків у далеку дорогу. Він остерігався свого брата, а тому в перший день пройшов дуже велику відстань. Зупинився переноочувати в місці, де колись його дід Авраам збудував жертівник Богові. Побачивши декілька каменів (можливо, вони були залишками цього жертівника), Яків поклав один із них собі під голову замість подушки і від великої втоми міцно заснув.

І ось Яків бачить чудесний сон: таємничі сходи, які стоять на землі, а верх їх сягає до неба. Ангели Божі виходили і сходили по них. Господь промовив до Якова: «Я Господь, Бог

Авраама, батька твого, і Бог Ісаака. Земля, на якій ти лежиш, — Я дам її тобі й нащадкам твоїм. І буде потомство твоє дуже численне. І стануть щасливими через тебе та нащадків твоїх всі народи землі. І ось Я з тобою, і буду тебе пильнувати скрізь, куди підеш, і поверну тебе до цієї землі, бо Я не покину тебе, поки не виконаю всього, що обіцяв».

Ми бачимо, що все, обіцяне Авраамові, Бог передає Якову. Нащадком Якова, через якого ощастилися усі народи, став Спаситель — Господь наш Ісус Христос. Сходи, що з'єднують небо і землю, були передбаченням про Божу Матір, через Яку Син Божий, народившись від Нії, зйшов на землю для спасіння людей.

Прокинувшись, Яків сказав: «Яке страшне це місце! Це не що інше як дім Божий, це ворота небесні». Яків відчув, що через сон Бог наблизився до нього. Тому він захотів облаштувати місце поклоніння Богові. Камінь, на якому він спав, зробив пам'ятник і вилів на нього олію в жертву Господеві. Поставив камінь, щоб позначити місце, на якому він спілкувався з Богом. Це було передбаченням про те, що люди в майбутньому за Богою вказівкою почнуть будувати храми — місця особливої присутності Бога. Саме ж місце, де він бачив дивний сон, Яків назвав Вефіль, що означає — дім Божий. Відтак, з надією на Божу допомогу, він спокійно продовжив подорож.

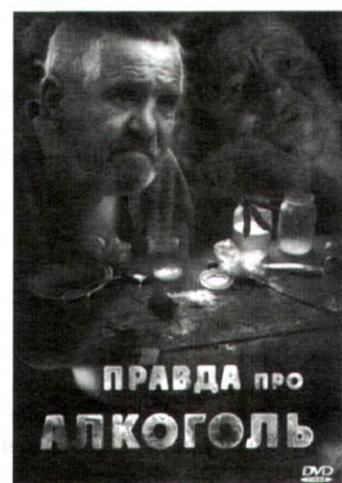
СВЯТИНІ ВОЛИНІ**ОСВЯТИТИ ОСНОВИ**

Єпископ Луцький і Волинський Михаїл побував у селищі Локачі й освятив підмурівки Преображенського храму. «Вірою має бути освячене все наше життя, кожен учинок християнина повинен співвідноситися з Богом Словом. Усе життя нашого народу по-

КРИК ДУШІ**«ПРОБУДІТЬСЯ, П'ЯНИЩІ...»**

Цей заклик пророка Йоіля хоч і не звучить у фільмі «Правда про алкоголь» (звучать інші біблійні цитати), але його можна вважати лейтмотивом цієї стрічки.

Волинський обласний благодійний фонд «Переображення» діє з 2003 року. Він багато трудається для поширення здорового способу життя серед молоді, зокрема застосованими кіно. Вже створено й представлено широкому загалові «Правду про куріння» й «Правду про наркотики». А 23 листопада у сесійній залі облаштні ради відбулась презентація фільму «Правда про алкоголь». На ньому було запрошено й пресекретаря єпархії протоієрея Віталія Собка, який

брав участь у створенні цієї картини. Стрічка ж екуменічного спрямування: у ній звучать голоси і православного священика, і католицького єпископа, і баптистського пастора. Адже боротьба проти пияцтва, цієї страшної біди, що поглинає наше суспільство, – справа всіх християн, перед цією жахливою загрозою бідніть усі наші міжконфесійні суперечки.

Червоною ниткою фільму, який насамперед демонструватимуть дітям і молоді, є категоричне судження, що спиртне скідливі навіть у маленьких дозах за їого не можна споживати і зрідка в невеликій кількості. Це, звичайно, не узгоджується з православним віровченням. До-

ровській, Олександрові Кватеруку, Євгеніві Москаленку, Михайліві Колюшку та багатьом іншим. Це їхня християнська любов чинна добрими справами, завдяки яким зводиться дім Божий. Тож неспроста у капсулі, що її преосвящений та члени громади замурували у фундамент, зазначено імена «жертводавців і будівничих святого храму цього».

Цікаво зазначити: вірні громади Московського Патріархату, бачачи, з якою самовіддачею споруджують свою святиню їхні одновірці з Київського Патріархату, приходять і жертвуєть не такі й малі суми на зведення «несвого» храму. Отак у Локачах буде не просто ще одна культова споруда, так буде всіма омріяна Єдина Помісна... Віримо, що її основи освятив Сам Творець, що її споруджує Сам Господь, тож недаремно трудяться будівничі.

Віктор ГРЕБЕНЮК
Світлина Володимира МОЛЯВЧИКА

ОФІЦІЙНО

Священика Ігоря Кузьмича звільнено від обов'язків священика собору Благовіщення Пресвятої Богородиці в Ковелі (указ № 115 від 7 листопада 2007 р.) і призначено настоятелем парафії Собору Пресвятої Богородиці в с. Ломачанка та Різдва Пресвятої Богородиці в с. Кричевичі Ковельського району (указ № 118 від 7 листопада 2007 р.).

Протоієрея Ігоря Циба звільнено від обов'язків настоятеля парафії Собору Пресвятої Богородиці в с. Ломачанка, Різдва Пресвятої Богородиці в с. Кричевичі Ковельського району (указ № 117 від 7 листопада 2007 р.) та духівника Ковельського районного деканату (указ № 123 від 27 листопада 2007 р.) і призначено священиком собору Благовіщення Пресвятої Богородиці в Ковелі (указ № 119 від 7 листопада 2007 р.).

Священика Вадима Криворучка призначено настоятелем собору Успіння Пресвятої Богородиці в с. Сокіл Рожищенського деканату (указ № 116 від 7 листопада 2007 р.).

Юлію Спіріну призначено юрис-консультом Волинської духовної консисторії (указ № 122 від 20 листопада 2007 р.).

Протоієрея Віктора Марчишака призначено духівником Ковельського районного деканату (указ № 124 від 27 листопада 2007 р.).

Ювілеї

Священику Євгенові Рудю, настоятелеві парафії Воздвиження Хреста Господнього в с. Покаїв Ківерцівського дек., 4 грудня – 50 років священичого служіння;

протоієрею Володимирові Петріву, настоятелеві парафії Святої Трійці в с. Тростянець Ківерцівського дек., 13 грудня – 35 років;

священику Андрієві Судніку, настоятелеві парафії Вознесіння Господнього в Устилузі Володимирського дек., 13 грудня – 25 років;

священику Євгенові Шевчуку, настоятелеві парафії Великомученика Юрія Преможця у Володимирі, 19 грудня – 10 років священичого служіння;

священику Олександрові Доброскоку, настоятелеві парафії Апостолів Петра й Павла в Ковелі, 29 грудня – 5 років священичого служіння;

священику Василеві Матвійчуку, настоятелеві парафії Архістратига Михаїла в с. Павлівка Іваничівського дек., 30 грудня – 30 років.

Широкорадчено вітаємо парафіян із храмовими святыми, а священнослужителів – із вагомими життєвими подіями!

ОГОЛОШЕННЯ

1 січня 2008 р. – проща до почайських святинь: Лавра – лаврський скит – монаше кладовище – джерело праведної Анни. Зголошуватися до 31 грудня 2007 р. Віїзд о 6.30 від Свято-Троїцького собору в Луцьку. Повернення – о 19.00. Вартість поїздки 35 грн.

Докладніша інформація та реєстрація – за тел. (0332) 5-42-50. **Увага! З 2 січня буде змінено номер телефону паломницької служби єпархії. Новий номер – (0332) 71-83-77.**

Якщо Ви бажаєте отримати відповіді на запитання, практичні поради з християнського життя, почту змістовне тлумачення Біблії, – запрошуємо в нижній храм кафедрального

собору Святої Трійці на духовні заняття священика Андрія Ротченкова. Початок о 15 годині щонеділі.

У приміщенні редакції (Луцьк, Градний узвіз, 1) можна замовити літературу видавництв «Ключі», «Українське біблійне товариство», «Свічадо». Докладніша інформація про це за тел. 72-21-82.

Виконуємо реставрацію та розпис храмів, а також реставрацію, позолоту, посріблення євхаристійних наборів: чаш, дискосів, лжиць і т. ін. Тел. (050) 660-53-19.

Шановні читачі, дорогі брати і сестри! Не використовуйте наш часопис у господарських цілях. Якщо газета Вам уже не потрібна – передайте її біжнім або в бібліотеку

Свідоцтво про державну реєстрацію:

ВЛ №219 від 03.08.2004 р.

Віддруковано в МП «Зоря»

м. Луцьк, просп. Волі, 2, тел.: (0332) 4-60-38

Наклад 7000 пр. Ціна за домовленістю.

Зам. № 145 від 25.12.2007 р.

ВОЛИНСЬКІ ЕПАРХІАЛЬНІ ВІДОМОСТІ
Часопис Волинської єпархії Київського Патріархату
Передплатний індекс: 91241
Засновник і видавець –
Управління Волинської єпархії Української
Православної Церкви Київського Патріархату.
www.pravoslavja.lutsk.ua
Адреса редакції: 43025, м. Луцьк,
Градний узвіз, 1. Тел./факс: (0332) 72-21-82
pres-sluzhba@ukr.net

Головний редактор Андрій ГНАТЮК**Редакційна колегія:**

прот. Віталій СОБКО (заст. головного редактора), **свящ. Андрій РОТЧЕНКОВ** (редактор дитячої сторінки), **Ірина ДАЦЮК** (художній редактор), **Віктор ГРЕБЕНЮК** (літературний редактор), **Віктор НУМЕРЖИЦЬКИЙ** (верстка, ТзОВ «ІНІЦІАЛ»), **Галина МЕЛЬНИК** (набір).

При використанні матеріалів часопису для публікації в інших ЗМІ посилання на нього обов'язкове. Редакція не завжди поділяє позиції авторів публікацій, які несуть відповідальність за достовірність поданої інформації, та залишає за собою право редактувати матеріали або не друкувати їх зовсім. Рукописи не рецензуються і не повертаються, листування з читачами – тільки на сторінках газети.